

SBORNÍK

JEDNOTY STARÝCH ČESKÝCH RODŮ V PRAZE

Rodopis – Historie – Heraldika

Vychází čtvrtletně. – Majitel, nakladatel a vydavatel spolek: Jednota Starých českých rodů v Praze. – Rediguje Dr. Vincenc Matina. – Redakce administrace Praha II., Jircháře 10. – Telefon 438-76. – Odpovědný redaktor Dr. Jan Rejšo. – Předplatné: ročně Kč 12,-. – Příspěvek členský: Kč 30,- za správní rok. – Zápisné Kč 3,- pro nové členy. – Užívání novinových známek povoleno výnosem ředitelství pošt a telegrafů v Praze ze dne 7. června 1933 č. 142829/VII-1933.

OBSAH:

	Str.
Prof. Dr. Justin V. Prášek: Revindikace pobělohorských konfiskací	33
Dr. Jan Rejšo: Znak Kolkowskich v Polsku	41
Josef Tamchyna: Rod Tamchynů z Doubravice a jeho příbuzenské vztahy do doby bělohorské	43
Dr. V. J. Matina: Rodopisné rozhledy . .	47
Zaslané publikace	48
Zprávy spolkové	48

PRAHA 1937

Nákladem „Jednoty Starých českých rodů“ v Praze II., Jircháře 10
Tiskem Jos. Dvořáka syna, Strakonice

SBORNÍK

JEDNOTY STARÝCH ČESKÝCH RODŮ V PRAZE

Rodopis — Historie — Heraldika

Vychází čtvrtletně. — Majitel, nakladatel a vydavatel spolek: Jednota Starých českých rodů v Praze. — Rediguje Dr. Vincenc Matina. — Redakce administrace Praha II., Jircháře 10. — Telefon 438-76. — Odpovědný redaktor Dr. Jan Rejsa. — Předplatné: ročně Kč 12.-. — Příspěvek členský: Kč 36,- za správní rok. — Zápisné Kč 3.- pro nové členy. — Užívání novinových známek povoleno výnosem ředitelství pošt a telegrafů v Praze ze dne 7. června 1933 č. 142829/VII-1933.

Prof. Dr. Justin V. Prášek,

REVINDIKACE POBĚLOHORSKÝCH KONFISKACÍ.

*(Z archivních spisů Jednoty Starých českých rodů
v Praze). (Pokračování).*

manifestační pokuty závadou. Tu nadhozeno něco, co žádá bližšího vysvětlení. Jaké to jest zvláštní postavení rodiny Liechtenštejnské? Myslí tu vážený badatel nepopíratelnou skutečnost, že dnes rodina Liechtenštejnská dle ustanovení Vídeňské akty z r. 1815 přičítá se k rodům souverainním a přiznává těmto souverainním rodům vyjimečné právní postavení, které je chrání v naší republice před zákony? Takového vyjimečného postavení souverainních rodů v cizích státech není, leč by spočívalo na zvláštním smluvním podkladě. Kdyby Liechtenštejnové měli u nás zvláštní právní postavení — posito sed non concessio — byl by je měl i souverainní rytířský řád Svatojanský. Nuž a co proti tomu vypovídají fakta? Roku 1805 zkonfiskoval kurfürst Karel Friedrich rytířskému řádu Svatojanskému statky převorství Heitersheimského, ale protest velmistra hraběte Hompesike putoval nepovšimnut do archivu. V Prusku král Friedrich Vilém III. zrušil r. 1806 a 1811 batterii rytířského řádu Svatojanského a založil pruský evangelický řád Johannitů, který podnes trvá

a zdárně působí. Osud statků, které knížecí rodina Hohenlohů, Vídeňskou aktou zmediatisovaná a tudíž požívající práv rodů suverainních, nabyta v Rusku, jest dosud v čerstvé paměti. Nepomohly, ani právní dedukce ani sporné příbuzenské styky proti platnosti nově ustanoveného zákona, který nedovoľoval cizincům v Rusku míti nebo nabývatí statků. Avšak, pokud se týče našich českých poměrů, uplatňuje se proti domnělé právní výlučnosti rodu Liechtenštejnského ještě důvody jiné. Karel z Liechtenštejna, pověstný pobělohorský místodržitel Ferdinandův, zemřel r. 1627, obohativ sebe a rod svůj, tento rod jeho vymřel r. 1712, načež dědilo potomstvo jeho bratra Gundakara, toto pak teprve r. 1719 pro panství Vaduz nabylo práv říšských knížat. Tato práva r. 1719 nabytá není lze nijak přenášeti o 100 let zpět do minulosti. Nabytl-li Karel z Liechtenštejna r. 1613 knížectví Opavského r. 1623 knížectví Krnavského a v Čechách panství někdy Smiřických Kostelce nad Černými lesy, Uhřetěvesi a Škvorce — ať již způsobem tím neb oním —, nabytl jich v zemích Koruny České a podléhal za ně zákonům této Koruny neb určitěji jednotlivých údů této Koruny, týmž zákonům pak podléhali a podléhají i jeho potomci v držení statků vyčtěných. Knížecí důstojenství v Liechtenštejnsku nemůže přece v naší republice poskytovatí žádných právních výhod a kdyby se tak stalo, byla by naše republika jediným moderním státem, který uznává uprostřed svého území cizí právní enklavy.

Prof. Pekař dovozuje ke konci svého dobrozdání, že bezprávně nabytým majetkem srozumívati dlužno i poddanskou půdu (ve vsích a v městečkách poddanských), kterouž vrchnosti po roce 1620 „svedly“, t. j. připojily ke svým dvorům, a vypočítává na základě obsáhlých svých studií starých katastrů, že dle Tereziánského katastru bylo r. 1757 „svedené“ poddanské půdy v Čechách 232.000 korců, 4,2% všeho rustikálu. Při vši váze argumentace a zajímavosti věci nemohu přiznati, že by tento „svedený“ poddanský majetek mohl býti pokládán za bezprávně nabytý a tudíž bez náhrady vyvlastnitelný majetek. Že se vrchnosti dopouštěly těžkých křivd „svádním“ poddanských pozemků na lidu poddaném, o tom nehodí se pochybo-

vati, ač i tu žlužno přiznávati, že značná část tohoto „svedeného“ majetku byl majetek odumřelý, právem na vrchnost spadající. Do revindikační podstaty však přičítán býti nemůže. Zůstával stále alespoň po stránce berní v patrnosti.

Pojem revindikace nedovoluje reagovati na výtky, jimiž pozemková akce v nynějším způsobu svého provádění jest ve veřejnosti zahrnována. Chtěl jsem jen ukázati, že nemáme jiného zájmu než prospěch obnoveného našeho státu a národa jej reprezentujícího — na pravou kolej, jíž pozemkové reformě vytyčují právo, čest a prospěch národa, ovšem ne pouze určité strany nebo stran, a tu prohlašuji na základě předchozích důvodů, stoje na stanovisku naprosto samostatném a vlastním, že naše pozemková reforma, tak jak se nyní provádí, uchýlila se od zásad a směrů, které tanuly na mysli české veřejnosti za dnů předpřevratových a které jí dány byly do vínku, hlavně pak že z důvodů sice nevyslovených, ale patrných, jednak dotýkajících se naší zahraniční politiky a jednak i podávajících velmi cenné praecipuum snahám některých mocenských činitelů našich po připuštění Němců do vlády, pomíjí práv, která obnovenému našemu státu plynou z právní neúčinnosti Habsburských konfiskací. Skutečnost, že konfiskace pobělohorské nebyly doposud právně zrušeny a že při výběru půdy k provádění pozemkové reformy nehledí se k historickým zásadám, na půdě lpějícím, má v zápětí zjevy, které by jinak byly nemožny. Není podporou auktority pozemkového úřadu, když jeho praesident vstoupí do areny publicistické, aby dovozoval, že Hohenberkové nejsou členy Habsburského rodu, ale nejvyšší správní dvůr rozhodne, že jsou jimi. Není také správné, že slíbený průvodní zákon k § 9. zákona ze dne 16. dubna 1919 vydán nebyl. Jak proti nám vedou si Poláci v Poznańsku, aby zahladili neblahé účinky hakatistické kolonizace! Každý jiný národ na našem místě byl by především upravil si právní půdu pro pozemkovou reformu a ovšem byl by dbal nepromlčených práv potomků těch, kteří po roce 1620 byli o svůj majetek připraveni a z vlasti vyštvaní, teď Švamberků, Žďárských, Harantů, Milnerů, Kekulů, Vojířů, Smertošův — abychom jen některé jmenovali. Pak by nebylo možným, aby

dosavadní majitelé pomezních lesů, příslušných skoro napořád k podstatě statků po r. 1620 zkonfiskovaných, utíkali se k cizímu tribunálu proti výkonu řádně přijatých zákonů domácích.

Záměr Ferdinanda II. vyvlastniti národ český.

S počátku XVI. stol., za Karla V. a bratra jeho Ferdinanda I., domohli se Habsburkové panství světového. Starší jejich pošlost španělská držela v Evropě Španěly, Neapol, Milán, Sicilii, Sardinii, Franche Comté a bohatá Nizozemí, v zámoří Antilly a celou střední i jižní Ameriku kromě Brasilie, pak značné kraje v Africe a Asii. Mladší pošlost, založená Ferdinandem I., vládla od r. 1522 v rakouskoalpských a švábských zemích rodových, r. 1526 dostalo se pak Ferdinandu I. svobodnou volbou Koruny České a z části volbou, z části dědictvím i Koruny Uherské. Obě pošlosti snažily se, společné politiky si hledíce, nabýti postavení mocnosti světové, jemuž by podléhala zvláště Francie. Snaha tato vedla k ustavičným bojům dynastické povahy, nejvíce s Francouzi a Turky, k nimž prostředky potřebné povolovati bylo právem stavův. Ale Habsburkové byli příkrými absolutisty, jimž stavovská práva, tehdy totožná s právy státův a zemí, byla trnem v očích. Oni chtěli mítí své dynastické vojsko, k jehož udržování bylo potřebí dobré vůle stavů, pánů, rytířů a měst, proto těmto právům vyhlásili vyhlazovací boj. Roku 1522 Karel V. zničil moc měst kastilských a téhož roku povalil Ferdinand I. krvavě odpor stavův dolnorakouských. Za Filipa II. vyvolal králův útok na slavné výsady stavův nizozemských dlouhý a krvavý boj v Nizozemí, jehož výsledkem byl vznik nové svobodné republiky holandské.

Když v Německu vznikla náboženská reformace, která v zemích českých nalezla půdu husitstvím zkyprěnou, shledali rakouští Habsburkové vhodnou dobu k zamyšlenému útoku na práva stavův a země. Krátkozrací utraquisté přidržující se kompaktát, byli jim v tom bezděky podporou, ježto pronásledovali nová vyznání, která neřídila se kompaktáty, zvláště Bratry České a Lutherány. Bratří šli svou nekompromisní cestou, marně hledajíce styků s východními církvemi, proto vrhla se na ně veškerá tíže zloby Ferdinandovy,

když podařilo se mu r. 1547 povaliti branný odpor stavů, podniknutý na obranu svobod zemských. Chytřeji si vedli Lutheráné, kteří prohlašovali se za podobojí a domáhali práv kompaktát zaručených, až nabyli vrchu v dolejší konsistoři a mohli prohlásiti nezávaznost kompaktát, ovšem ale snažili se za Maximiliána r. 1567 a 1575 spolu s Bratry o propuštění náboženské svobody na základě České konfessi. Maximilián propustil jim náboženskou svobodu toliko ústně, ale katolíci, vedení výbojným řádem Jesuitským a všeobecným vzpružením svých stoupenců v jižní i západní Evropě, oblíbili si politiku útočnou proti všem podobojím, za podpory dvora, papežských nunciů i španělských vyslanců. Politika jejich dráždící evangelické stavy, tehdy ještě převážnou většinu obyvatelstva, vésti musila nezbytně k rozhodnutí zbraní, k němuž také katolické kruhy u vědomí zahraniční podpory všemožně pracovaly. Evangelici hledali proti nim opory u souvěrců v říši, ale tam nejmocnější evangeličtí knížata, kurfürstové Saský a Braniborský, vedli si vlašně a jen menší knížata spojila se v evangelickou unii pod vedením kalvínských kurfürstů Falckých. V Čechách postavili se vůdcové evangelických stavů na stranu Rudolfa II. proti bratru jeho Matiaši i dosáhli za to slavný majestát z r. 1609, kterým byla jim propuštěna plná náboženská svoboda, ale vůdcové katolíků čerpajíce naděje z jednání zvilého arciknížete Ferdinanda v zemích štyrských, odepřeli majestát spolupodepsati a řadou násilných činů proti evangelíkům a jejich obráncům (Hradec Jindřichův, Strašecí Nové, Hroby, Broumov) rušili mír v zemi. Byly to nastrojené léčky, aby evangelici čeští dali se strhnouti k nerovnému boji, dokud evangelici v říši mezi sebou budou nesvorní.

Obě strany hledaly podpory ve státech a zemích Habsburských. Katolíci spojili se se svatou ligou v Němcích, která získala válečnou i peněžitou pomoc ze Španěl, vůdce pak ligy Maximilián Bavorský vešel v důvěrné styky s arciknížaty Ferdinandem ve Štyrsku a Maximiliánem v Tyrolsku. Poněvadž císař Matiaš neměl dědice, vzdali se bratří jeho čekanství a Ferdinand Štyrský vystoupil v popředí jako uchazeč o panství nad zeměmi Matiašovými. Nátlakem a hroz-

bami byl Ferdinand r. 1617 zvolen za krále v Čechách, načež ihned projevil se smýšlení evangelickým stavům nepřátelské, když přední vůdce jejich Jindřich Matiaš hrabě z Thurnu zbaven purkrabství Karlštejnského, které svěřeno vášnivému předáku katolíků Jaroslavovi Bořitovi z Martinic, zároveň pak stížnosti evangelíků do rušení majestátu odmítány.

Nástraha se zplna podařila a boj vypukl r. 1618, dříve, než Čechové mohli se do svých souvěrců v Německu a v západní Evropě pomoci nadíti. 23. května 1618 svrženi s oken kanceláře České na hradě Pražském královští místodržící Martinic a Vilém Slavata, stavové pak evangeličtí zvolili vládu třiceti direktorů, která zahájila boj s císařem a po jeho smrti r. 1619 s Ferdinandem. Odpůrci Habsburků, evangelická unie v Němcích, Holanďané, Karel Emanuel vévoda Savojský a kníže Sedmihradský Gabriel Betlen, poskytl Čechům pomoc, nevelikou a hlavně jen v penězích, načež hrabě Thurn jal se bojovati celkem šťastně s císařskými. Ale cíle a prostředky válčících stran nebyly stejné. Čechové bojovali za samostatnost své země a za svobodu náboženské i politické, proto jim spíše spojenců ubývalo než přibývalo, zvláště, když sněm český prohlásil Ferdinanda za zbavena trůnu a reklamuje pro sebe právo svobodné volby krále, zvolil za krále hlavu evangelické unie, kurfürsta Friedricha V. Falckého. Tu odpadla od nich knížata evangelická, která sama ke Koruně České připovídala, ba Lutheránský kurfürst Saský Jan Jiří spojil se dokonce s císařem a vpadl v rozhodné chvíli Čechům v týl. Naproti tomu Ferdinand a katolíci bojovali za moc a proto bylo jim lhostejno, v jakém stavu zemí českých dobudou, i vedli válku způsobem vše zničujícím.

Že Ferdinandovi nesešlo, v jakém stavu zemí českých dobude, vysvitá z jeho politiky vyvlastňovací. On chtěl za každou cenu pojistiti vítězství sobě a věci katolické, proto hned od počátku války nařizoval, aby dobyté a osazené statky povstalců českých byly ihned k jeho ruce ujímány a v penězích na vydržování vojenská námezdného potřebných zastavovány. Tak výslovně klade se v dekretu Ferdinandovu ze dne 6. srpna 1619, zasláné dvorské vojenské radě, která o něm zpravila cis. generála hraběte Bouquoye. Téhož ještě

roku, když císař generál Marradas zmocnil se v jiho-východních Čechách hradu a panství Landštejna, bylo zboží toto zastaveno býv. císař. hejtm. Hylnerovi. 6. února 1620 byla darována hraběti Bouquoyovi panství Nové Hradky, Rožmberk a Libějovice, zboží pana Petra ze Svamberka, skoro za 1,000,000 kop gr. míš. ceněná. Následovala celá řada panství a statků v krajích Bechyňském, Prácheňském a Plzeňském, císařským vojskem osazená, takže celkem v jižních Čechách ještě před bitvou Bělohorskou zkonfiskováno bylo stavům českým majetku za 4,000,000 až 5,000,000 kop gr. míš. Jenom bratři Jan, Václav a Jeřich Malovcové z Malovic, hlavně v kraji Prácheňském osedlí, utrpěli škody do 700,000 kop míš.

Do bitvy na Bílé Hoře přikročil císař k vyvlastňování majetku českých stavů v rozměrech, jimž marně v dějinách hledáme zjevu podobného. Ani pověstné vyvlastnění katolických Irčanů nemůže být se zločinem Ferdinandovým srovnáváno, poněvadž nedálo se najednou a vždy z týchž pohnutek. V okolí Ferdinandově uplatnila se zásada, že majetek všech, kteří byli donuceni proti Vídni zbraní hájiti práv zemských, propadá vítězi. Tato zásada, která znamenala ve svých důsledcích vyvlastnění všeho českého národa, pokud nezůstal Ferdinandovi věren, byla tak hrozná, že ani nejmocnější spojenec Ferdinandův a pravý vítěz na Bílé Hoře, vévoda Maximilián Bavorský, nedovedl si ji vážně představit. Nebo když ho povalení stavové 10. a 12. listopadu 1620 požádali o milost, bezvýhradně jim rukou i slovem přislíbil ochranu i bezpečnost jejich života a majetku. Ale vídeňští rádcové přimlouvali Ferdinandovi, aby původcové povstání pokutováni byli bezhrdlím i ztrátou statkův, veškerí pak účastníci ztrátou majetku, jimž Ferdinand měl splácti žold vojínům zadrženy a odměniti své věrné.

Jako zhoubné kobylinky vrhli se tudíž všichni ti, kdož se domnívali, že si jakýmkoli způsobem zjednali o porážku Čechů zásluhu, na osoby a statky účastníků povaleného povstání, proti nimž strašně uplatňována zásada vae victis. Poněvadž intence Ferdinandovy byly v kruzích jeho stoupenců známy, nečekali ani, až Ferdinand sám stihání účastníků povstání nařídí, nýbrž počali olupovati tyto sami, při čemž mimořádný

místopředseda Ferdinandův v království Českém, Karel kníže z Liechtenštejna, předcházet je příkladem. Tak zabrán a zastaven dům v menším městě Pražském, Janu Milneru z Milhauzu náležitý, již 7. prosince 1620 po rozkaze sama Liechtenštejna. Toto jednání povzbudilo i jednotlivé vojenské oficíry, že osazovali domy a statky českých pánů samovolně, je vybíjeli, majitele pak jímali, věznili a v železech ze země odváželi, jakož se dalo Jiří Milnerovi z Milhauzu, bratrupředešlého, který pro mládí ani se povstání nezúčastnil, přece však po bitvě Bělohorské byl císařem Rudolfem z Tiefenbachu zajat, až do Úher vyvezen a teprve po osmi měsících za veliké výkupné propuštěn, zatím však jako v menším městě Pražském zabrán a vyloupen, aniž se pravému majiteli přes všechny jeho prosby a nevinu dokazování náhrady dostalo.

Co Ferdinand chystal, vysvítá z jeho reskriptů datovaných 3. a 12. ledna 1621 Marradasovi. Tento císař generál oznámil 27. prosince 1620 císaři, že podle plné moci sobě dané přijal na milost s veškerými statky ty účastníky povstání, kteří se ještě v době povstání, před bitvou Bělohorskou, u něho přihlásili, ale že se ujal statků těch, kteří tak učinili opomenuli, z nichž mnozí teprve po bitvě se na milost poddali, a že žádají statků svých zpět. Ale Ferdinand nařídil, aby statky tyto do dalšího jeho rozhodnutí zabráný zůstaly, užítky pak z nich aby do jeho komory byly odváděny.

Že ihned nevystoupilo se proti majetku účastníků povstání, mělo své příčiny. Ferdinand chtěl vyloupit z majetku porazených stavů dle možnosti nejvíce, proto dal zjišťovati jejich majetky v deskách zemských a knihách světských, co komu právem připsáno, co kdo jim dluhuje, a na hranicích nařídil nejprísrnější kontrolu, aby se hotové peníze a klenoty ze země do ciziny nevyvážely. Těm, kdo by zatajili něco anebo kdo by v tom pomáhali, vyhrožováno přísnými pokutami a tresty. Bohatou zeň měli udavači, kterých se našlo dosti. Tak Porsia, bývalý praepceptor a hofmistr pana Albrechta Jana Smiřického, ke konci r. 1618 zemřelého, prozradil, že si Smiřický uložil ve Frankfurtě nad Mohanem 300.000 dukátův a mnoho vzácných skvostů, bohatství to na tehdejší dobu královské, kte-

řez, umíraje, odkázal své nevěště hraběnce z Hanavy, po matce spřízněně s králem českým Friedrichem.

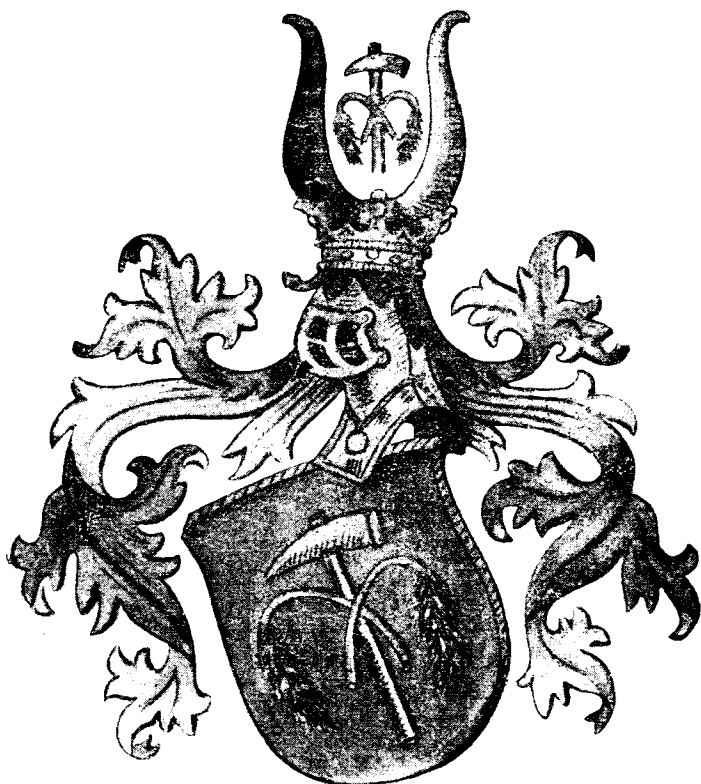
Úmysly Ferdinandovi ve příčině konfiskace majetku českých stavů projevují se nejpatrněji listem, který zaslal císař 25. listopadu 1620 Vilému Slavatovi, praesidentu České komory: V něm prohlášena naléhavá potřeba, aby statky všech „rebelů“, t. j. účastníků povstání, byly vůbec k ruce císařově konfiskovány a ujaty. Zároveň nařízeno Slavatovi, aby se po takových statcích poptával (císaři prý připadlých pilně), též za příčinou řádného i správného jich odhadu důkladně vyšetřil, zač byly předešle koupeny nebo prodány a byly-li v čas vzpoury popleněny. 9. prosince 1620 podával již Liechtenštejn Ferdinandovi zprávu o zvláštních komisařích, které vyslal do všech krajů, aby ujali zvláště statky účastníků povstání ze země vyšlých, je zinventovali a jménem komory České řádnou zprávou opatřili. V deskách zemských a v knihách městských pátralo se pilně po statcích i jistotách účastníků povstání a na splácení jistot s důrazem naléhalo. 8. prosince 1620 nařizoval Liechtenštejn veřejně zvláštním patentem, aby jeden každý, kdo „rebelům“ jakýmkoli způsobem povinen jest, neb kdo by jejich cenností za sebou měl neb o nich u jiného ukrytých věděl, ihned se ohlásil a o všem přesnou zprávu podal. Kdo by zatajil, měl býti trestán a trojnásobnou cenou statku utajeného pokutován. Udavačům, kteří by statek „rebelů“ prozradili, slibován z něho třetí díl. Vývoz stříbra ze země zakázán, mohovitosti „rebelů“, které by byly ze země vyváženy, měly býti na hranicích zadržány, ba i židům navrženo, aby vydali klenoty a cennosti, které „rebelové“ u nich v zástavě (Příště pokračování).

Dr. Jan Rejsa :

ZNAK KOLKOWSKICH V POLSKU.

Reprodukuje se znak Kolkowskich dle kresby heraldika, maj. v. v. Edm. Doneka v Litoměřicích, jest podoben znaku Reysů v Horách Slezsku. Znakové pole jest vyplněno kromě dvou skřížených žitných klasů v prostoru ještě připojeným a umístěným hornickým kladivem, s jakými se shledáváme také ve zlepšeném znaku z r. 1604 Adama Reysy Kolkowského z Kolkowic. Toto

Kolkowski. Polon.

kladivo se nalézá také v klenotu mezi dvěma klasy nad polem znaku reprodukováného, který uvádí dílo: Siebenkess „Erläuterung der Heraldik als Kommentar über H Hofraths Gatterer Abriss dieser Wissenschaft“ (Norimberk 1789) a sphragistická sbírka p. Kleina, přednosty železniční stanice Nowy Sacz (Nový Sandec) v Haliči v r. 1905. Kresba znaku jest zhotovena dle otisku pečetního prstenu této sbírky, u kterého jest připojeno: THADDAEUS MAR. KOLKOWSKI. Ve jmenované sbírce pod pečeti, vystřižené z neznámé listiny nalézá se v závorce poznám-

ka (Gölkowski), chtějíeí naznačiti spojitost Kolkowských s polským rodem Golkowských v západním Prusku, ačkoliv tento rod má v znakovém poli třmen, pocházejí z rodového okrsku »Strzemien« a v klenotu tři červená pštroší pera (tři klasy?) (Siebmacher: Preuss. Adel, tab. 188, s. 144).

Josef Tamchyna :

ROD TAMCHYNŮV Z DOUBRAVICE
A JEHO PŘÍBUZENSKÉ VZTAHY DO DOBY
BĚLOHORSKÉ.

Ku konci XIV. století připomíná se jméno Tamchyn z Adršpachu, ve znaku měli šachovnice.

Dr. Fr. Břetislav Kadlčák uvádí v »Dějínách i pamětech města Brandýsa n./Orl.«, že Tamchyn z Adršpachu r. 1395 přivěsil pečť na nadační listině Mikeše ze Žampachu. Aug. Sedláček v Českomoravské heraldice uvádí z Adršpachu Tamchyn (lib. erect, XII. f. 195) r. 1398

V první polovici XV. stol. přichází vladýcký rod Tamchynů z Doubravice, z něhož vyšli též Slánští a Vranovští z Doubravice, měli ve znaku půl zlatého jelena do levé strany vzprámeného na modrém štítu.

Těchto všech původní sídlo jistě asi byla tvrz a ves Doubravice n./Úpou.

»Zemský archiv« VIII. str. 389 čl. 25 uvádí, že Jindřich st. kníže Minstrberský r. 1480 obnovuje bratřím Tamchynům z Doubravice, list výsadní ra manské zboží, řečené Čermná, poněvadž o starou výsadní listinu jich otec přišel.

Prof. J. Hraše v »Dějínách města Náchoda« přináší hojně výpisů z archivu městského i zámeckého, z něž je vidno, že Tamchynové měli statky v okolí Náchoda v Mochově a Českém Čermné

Později mají statky u Opočna, Nového Města n./Met., Rychnova n./Kněž. a u Hradce Králové.

Aug. Sedláček: Hrady a zámky II. a V. díl přinesl též dosti zajímavosti o rodu Tamchynů z Doubravice, jichž zde bude použito.

Jan Tamchyna měl r. 1448 šosovní grunty u Náchoda.

Kolem r. 1450 sloužil Koldovi. Kromě dcery Elišky měl syny Jana a Václava, kteří r. 1485 stali se plnoletými, Jan držel Meziříčí, zemřel r. 1507 a byl pochován ve Vysokém Újezdě. Jeho synové byli Jan, Jiřík. Jan držel napřed Meziříčí a r. 1532 Tošov a byl správcem panství Pardubického.

Titulář z r. 1534 uvádí syny Jindřicha a Hynka a Václava, který tehdy prodal Lipku hrad.

Od těchto tři prodán Tošov Janovi st. r. 1542. Synové tohoto: Věněk, Vojtěch a Benjamin. Věněk dědil Přepychy, Vojtěch peníze a Benjamin Tošov Vojtěch koupil r. 1558 Dubany u Chrudimě, avšak zemřel již r. 1562. Dubany byly prodány k dobru sirotku Janu.

Benjamin byl ženat s Žofii z Bibrů, která měla dům v Náchodě do r. 1581 a po druhé se Sabinou Vachtlovnou z Panthenova r. 1585, zemřel r. 1596.

Jeho dcera Maruše (Markétka) provdána Ostravská ze Skalky, prodala Tošov r. 1597.

Věnkovi synové Jindřich a Jan drželi r. 1589 statky v Přepýších. Jindřich koupil r. 1597 Střezetice a manželka jeho dvůr v Přepýších od Jana, Střezetice držel po něm syn Krištof, které jemu byly r. 1623 zabrány. Střezetice později přešly do majetku rodu Straků z Nedabylic a připojeny k panství Libčanskému, z něhož utvořena nadace v Praze, pro studující syny české šlechty. (Josef Horák: Topografický popis všech osad hejtmánství Královéhradeckého, str. 123).

V kostele Vysoko Újezdském r. 1508 byl pochován Jan Tamchyna z Doubravice

V Rychnově n./Kněž. leží u kostela sv. Havla pana Dorota Tamchynka z Doubravice, zemřela r. 1575, náhrobní deska zazděna zevnitř kostela.

V kostele již zbořeném sv. Kateřiny v Meziříčí u Opočna pochován byl Jan Tamchyna z Doubravice r 1623 s mnaželkou Alžbětou a třemi dítkami.

V Bilém Újezdě nalézají se malované znaky z kostelní lavice Viléma Vostrovského ze Skalky (2 pstruzi) a jeho manželky Maruše-Markětky, dcery Benjaminu Tamchyny z Doubravice (půl jelena) s letopisem 1597.

Státní památkový úřad zbylé opěradlo z lavice dal zarámovati a po úpravě bylo vystaveno na výstavě města Dobrušky r. 1936 a nyní jest zavěšeno v kostele bíloújezdském u hlavního oltáře (viz »Sborník« Jednoty star. čes. rodů roč. V., čís. 1.).

S rodem s Krucenburka svými příbuzenskými vztahy uvádí se jméno Tamchynů, když před purkmistrem Náchodským a konšely za přítomnosti pana Sudlice z Žernové r. 1498 Jan z Krucenburka, opisuje své manželce Elišce, dceři páně Tamchyny z Doubravice, 20 k. gr. č. a listem jí to věno pod pečeti upevnil (J. Hraše).

Ve Vranově zemřel r. 1508 Jan Jiří Tamchyna z Doubravice,

jehož děti byly: Dobeš, Heřman, Petr, Jan, Bohuše a Frydrych. Dobeš r. 1543 věnoval své manželce *Konstancii z Pilníkova* 500 k. gr. č. a koupil vsi Skaličku a Rusek. (A. Flesar: Popis hist. archeol. stat. okresu Opočenského).

Benjamin Tamchyna z Doubravice oženil se se Žofkou z Bibrů, jí r. 1568 na Tošově 12. list. 700 k. gr. č. ukázal a přiznání o tom učinil v městě Nymburce na Labi, kamž se byli úředníci desk zemských před morem utekli.

Vojtěch Tamchyna z Doubravice koupil r. 1558 Dubany u Chrudimě za 800 k. gr. č. z peněz, jež ze statku Tošovského na svůj díl obdržel. Roku 1562 zemřel, zůstaviv vdovu *Ludmilu z Prudic* a nezletilého syna Jana.

Jan Tamchyna z Doubravice, hejtman a správce všech statků Vojtěcha z Perštejna na Pardubicích, byl dvakrát ženat a r. 1539 odevzdal druhé své manželce *Johance z Talemberka* všečen svůj statek v Novém Městě n/Met., která toto zboží prodala r. 1563. Jan Tamchyna zemřel r. 1555 a vdova Johanka r. 1570 (Klos: Paměti Nového Města nad/Met., str. 80).

Roku 1566 u-ádi se na dvoře Rousovském Věnek Tamchyna z Doubravice, který zemřel r. 1579. Jeho manželka *Álena z Hustiřan* dědila po něm r. 1579 poplužní dvůr s rolí Klobasovkou s lukami a dvěma rybníky v dolích k Vojnici, s rybníkem u dvora, mlýnem o jednom kole pod ním, s lesem pod ním a r. 1581 zapsala to druhému manželzi Jindřichu Tamchynovi. (Á. Sedláček: Hrady a zámky II. str. 71).

K r. 1581 jmenuje se paní Žofie Tamchynová rozená z Bibrů, manželka pana Benjamina Tamchyny z Doubravice a na Tosově, Ji patřil dům v Náchodě (nyní v Pražské ulici č. 64), jenž jí pozůstal po paní máteři její Kateřině Četenské z Četně.

Benjamin Tamchyna z Doubravice oženil se po druhé se *Sabinou Wachtlovnou z Pantenova*, které r. 1585 na Tošově 2.500 k. gr. č. věnoval. (J. Hraše).

V archivu městského musea v Praze nachází se zachovalý »Štambuch« rodu Mirků ze Solopisk z poloviny XVI. století, v kterém jest malovaný znak Tamchynů z Doubravice a zaznamenáno, že pan Jindřich Mirek ze Solopisk a na Synči, syn Doroty Višnovské z Petrovce, pojal sobě za manželku panu Kateřinu Tamchynku z Doubravice a bylo veselí na Synči v neděli masopustní ut supra, věnováno po ní 200 k. gr. č. Paní Kateřina Tamchynka z Doubravice, manželka téhož již v Pláňanech.

Všechny záznamy ze »Štambuchu« uveřejnil »Časopis společnosti přátel starožitností čes.«, roč. VI., strana 190.

S Annou z Velnic oženil se r. 1560 v Jesenicí sedící Václav Tamchyna z Doubravice.

Jan Tamchyna z Doubravice prodal r. 1597 švagrové Mandaléně Tamchynové z Nedabylic, manželce bratra Jindřicha dvůr v Přepýších po svém otci Věnkovi.

Bratři Heřman a Zikmund Strakové z Nedabylic se sestrou svou Mandalénou, provdanou Tamchynovou dali si r. 1605 vložit zápis na dvůr Dobřenských, jim smlouvou ubrmanskou z r. 1602 přisouzený do knih městských v Jaroměři. (Ant. Knap: Paměti král. věnného města v Jaroměři).

V deskách zemských r. 1589 No. 56, M. 27 jsou zapsáni do stavu rytířského, řádu Vladislavova Tamchynové z Doubravice: Benjamin na Tošově, Jan a Jindřich v Přepýších.

V níže uvedených vývodech přichází rodová souvislost s rody Straků z Nedabylic, Vostrovských a Skalky a Mladotů ze Solopisk na Skalce.

Z genealogické sbírky Václava Dobřenského z Dobřenic:

Vývod Straků z Nedabylic:

Heřman na Studnici 1534—56,

† Anna Radkovská z Nové Vsi.

Jan st. v Jenikovicích 1565,

† Anna Dobřenská z Dobřenic.

Zikmund v Jenikovicích, Mandalena z Barcalaerů.	Magdalena, Jindřich Tamchyna z Doubravice.	Heřman, Mariana Dohalská z Dohalic.
--	--	---

Vývod Vostrovských ze Skalky u Mladotů ze Solopisk:

Jiří Vostrovský na Skalce a na Vostrově.

Vilém Vostrovský na Skalce. † Maruše Tamchynová 1597.	Mikoláš.	Božek 1618. Alena z Vestce.
--	----------	--------------------------------

Jiří Vostrovský ze Skalky,

† Kateřina z Vlkanova.

Jiří ml. na Skalce † 1747.

Anna Kateřina,
† Jan Mladotů ze Solopisk 1699,
na Skalce.

Jan Jiří Mladotů, † Johanka, Františka ze Sloupna.	Vilém, Antonín, † 1664.	Václav Šťastný na Lhotce.
--	----------------------------	------------------------------

RODOPISNÉ ROZHLEDY.

V úterý dne 14 září t. r. zemřel tragickou smrtí dlouholetý člen
tj. dnoty, majitel Červeného Hrádku a Kosovy Hory, Olivier Mla-
dota z rodu svobodných pánů Mladotů ze Solopisk. Zanechává
jediného syna Jana, posledního potomka tohoto z nejstarších pů-
vodních šlechtických rodů českých. Cest budiž jeho památce!

Casopis Společnosti přátel starožitností československých
v Praze roč. XLV. 1937 č. 2 přináší pro rodopisce velmi důležitý
článek *Dr. Frant. Roubika*: „Vlastivědné prameny v archivu
ministerstva vnitra v Praze“, v němž pojednává se o deskách
zemských, o salbuších, a všech ostatních důležitých pramenech
rodopisných. Článek *Ladislava Husáka*: „Příspěvky k starému
rodopisu Moravskému IV.“ Mluví o rodech Křídla, t. j. o pánech
z Budišova, Bukové, Křížanova, Lomnice, Meziříčí, Mostiště, Ná-
měštlé, Skuhrova, Tasova a Újezda. *Dr. V. Bartůněk* uveřejňuje
výpisy z nejstarší matriky týnské fary v Praze již z r. 1616

Ve *Sborníku musejního spolku v Jičíně* ročník III. č. 1—4
red. Ant. Houba, zajímá rodopisce článek *Ing. Ant. Morávka*:
„Z minulosti obce Vtilněvsi“, ze článků historických je zde zna-
menitá práce *docenta O. Maršana*: „Jiří z Poděbrad, tvůrce
spořádaného státu“.

Jihočeský sborník historický roč. X 1937 red. R. Cíkhart
a *Dr. F. M. Bartoš* vyd. Jihočeská společnost v Táboře: Článek
F. M. Bartoše pojednává o životě královny Žofie, vdovy po Vá-
clavu IV., jež skonala 4 listopadu 1423 v Bratislavě. V druhém
článku píše *Dr. F. M. Bartoš* o Husově příteli, Jindř. Škopkovi
z Dubé. *R. Cíkhart* píše o Rašovcích z Rašovic na Vožicku

Vlastivědný sborník Strakonicko roč. III. č. 1. a 2. redaktor
Dr. Emanuel Ježek, profesor st. real. gymnasia, vydává Musejní
spolek ve Strakonících *Dr. Muk* přináší obšírnou biografii ar-
chiváře Teplého, *Dr. B. Fíška* píše o Janu Medlínovi, faráři
Dolenoslivenském, narozeném 13 května 1759 v Radom šli. O
rodu Chanovských z Dlouhé Vsi pojednává článek *Jos. Kohouta*:
„Některé zprávy o Němčicích a Krasilově“. *J. P. Hille* zazna-
menává registra záduší Jenínského z r. 1591. *F. Teplý* píše o
prodeji statku Předslavského z r. 1684.

Věstník svazu č. úředníků knížete ze Schwarzenbergu v Budě-
jovicích *Tradice* 1937 číslo 2. red. *Dr. Ant. Markusem* přináší
vedle aktuálních věcí články k sedmdesátým narozeninám Felixe,
prince Schwarzenberga a k úmrtí Aloise, prince Schwarzenberga.

Dr. V. J. Matina.

ZASLANÉ PUBLIKACE.

Časopis společnosti přátel starožitností československých v Praze, roč. XLV. 1937 č. 2. red. Dr. Josef Pelikán, archivář Národ. Shromáždění Praha I, Sněmovna.

Jihočeský Sborník historický roč. X. 1937 vydává Jihočeská společnost pro zachování husitských památek v Táboře, redaktor Roman Cihhart a Dr. T. M. Bartoš.

X. Zpráva musea Dr. Augusta Sedláčka pro vlastivědu Prácheňska v Písku za rok 1936.

Strakonicko, vlastivědný a národopisný sborník šumavského Podhůří roč. III. 1937 č. 1. a 2. red. Dr. Em. Ježek.

Tradice, věstník svazu č. úředníků knížete ze Schwarzenberga v Č. Budějovicích r. 1637 č. 2. Duben-Červen red. Dr. Antonín Markus.

Mitteilungen des Roland, Verein für Sippenforschung und Wappenkunde r. XXII. č. 3 Dresden a 1. Taschenberg 3.

ZPRÁVY SPOLKOVÉ.

Na výborové schůzi jednoty konané dne 14. září t. r. nejprve vzpomennuto bylo pietním způsobem právě zemřelého presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka.

Usneseno bylo uspořádati 28. listopadu dopoledne slavnostní položení věnce na mauzoleum Otce vlasti, císaře a krále Karla IV. v chrámu svatovítském, ke kterému pozvány budou všechny národní spolky a korporace. V nastávajícím podzimu bude jednotou pořádati jednu velkou schůzi členskou, k níž včas budou zaslány pozvánky, tak aby i venkovští členové mohli svůj čas pro návštěvu jednoty v Praze si zaříditi. Doufáme, že členstvo uvítá tuto možnost seznámení se a slavnost v chrámě svatovítském i schůzi členskou v hojném počtu navštíví.

Václav Dřech,
jednatel.